YVES BOT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2012. október 2.[1]

C-399/11. sz. ügy

Stefano Melloni
ellen folytatott
büntetőeljárás

(a Tribunal Constitucional [Spanyolország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés — Európai elfogatóparancs — Tagállamok közötti átadási eljárások — Olyan tárgyaláson hozott határozatok, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen — A terhelt távollétében kiszabott büntetés végrehajtása — Az ítélet felülvizsgálatára vonatkozó lehetőség — Az Európai Unió Alapjogi Chartája — 53. cikk”

1. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel az előterjesztő bíróság arra kéri a Bíróságot, hogy értelmezze a személyek eljárási jogainak megerősítéséről, valamint a kölcsönös elismerés elvének az érintett személy megjelenése nélkül lefolytatott eljárásokat követően hozott határozatokra való alkalmazásának előmozdításáról szóló, 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal[2] módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat[3] 4a. cikkének (1) bekezdését, és – adott esetben – vizsgálja meg annak érvényességét. Ezenfelül arra kéri a Bíróságot, hogy – első alkalommal a jelen ügyben – állapítsa meg az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 53. cikkének pontos hatályát.

2. A jelen ügy jól illusztrálja azt, hogy milyen formában kell elképzelni az alapvető jogok védelmét szolgáló különféle jogi eszközök „együttélését”. Az ügy kiindulópontját a Tribunal Constitucional (alkotmánybíróság, Spanyolország) azon ítélkezési gyakorlata képezi, amelynek értelmében a terhelt távollétében hozott ítélet végrehajtása céljából kiadott európai elfogatóparancs teljesítését minden esetben ahhoz a feltételhez kell kötni, hogy a terhelt a kibocsátó tagállamban perújítást kezdeményezhet. Márpedig a kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése többek között úgy rendelkezik, hogy amennyiben e személynek tudomása volt a kitűzött tárgyalásról, és védőt hatalmazott meg arra, hogy a tárgyalás során a védelmét ellássa, az átadás nem köthető ilyen jellegű feltételhez.

3. A Bíróság elé terjesztett három kérdésével a Tribunal Constitucional arra kéri a Bíróságot, hogy értékelje a rendelkezésére álló azon különböző eljárási lehetőségeket, amelyek mellett korábbi ítélkezési gyakorlata, ideértve a kerethatározat végrehajtása keretében kidolgozott ítélkezési gyakorlatot is, fenntartható. Így tehát fel kell tárni a szóba jöhető különféle lehetőségeket.

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — HL L 81., 24. o.

3 — HL L 190., 1. o.; a módosított szöveg a továbbiakban: kerethatározat.

4. Így azon feltétel általános alkalmazása, miszerint valamely, az érintett távollétében hozott ítélet végrehajtása céljából kiadott európai elfogatóparancs teljesítése megköveteli, hogy a terhelt perújítást kezdeményezhessen a kibocsátó tagállamban, lehetséges, hogy a kerethatározat 4a. cikkének szövegéből, logikájából és céljaiból ered?

5. Ha nem így van, akkor e cikk összeegyeztethető-e a Charta 47. cikkének második bekezdésével és 48. cikkének (2) bekezdésével, amelyek biztosítják a terhelt részére a tisztességes eljáráshoz való jogot, valamint a védelemhez való jogot? Ezenkívül, az uniós jognak ezen alapvető jogoknak kiterjedtebb védelmet kell nyújtania annál a szintnél, mint amelyet ezek tekintetében az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-án aláírt európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE) biztosít?

6. Amennyiben az első két kérdés vizsgálata arra vezetne, hogy a kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése, összevetve a Charta 47. cikkének második bekezdésével, valamint 48. cikke (2) bekezdésével, ellentétes azzal, hogy a Tribunal Constitucional fenntartsa az európai elfogatóparanccsal kapcsolatos korábbi ítélkezési gyakorlatát, akkor a Charta 53. cikke megadja-e a részére ezt a lehetőséget?

I – Jogi háttér

A – *Az elsődleges uniós jog*

7. A Charta 47. cikkének második bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és képviselet igénybevételéhez.”

8. A Charta 48. cikke (2) bekezdésének értelmében:

„Minden gyanúsított személy számára biztosítani kell a védelemhez való jogának tiszteletben tartását.”

9. A Charta 52. cikkének (3) bekezdése szerint:

„Amennyiben e Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az [EJEE]-ben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. Ez a rendelkezés nem akadályozza meg azt, hogy az Unió joga kiterjedtebb védelmet nyújtson.”

10. A Charta 53. cikke a következőket tartalmazza:

„E Charta egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, mint amely szűkíti vagy hátrányosan érinti azokat az emberi jogokat és alapvető szabadságokat, amelyeket – saját alkalmazási területükön – az Unió joga, a nemzetközi jog, a tagállamok alkotmányai, illetve az Unió vagy a tagállamok mindegyikének részességével kötött nemzetközi megállapodások, így különösen az [EJEE] elismernek.”

B – *A másodlagos uniós jog*

11. A kerethatározat 1. cikke így rendelkezik:

„[…]

(2) A tagállamok minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és e kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre.

(3) E kerethatározat nem érinti az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkében biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának a kötelezettségét."

12. A 2002/584 kerethatározat 5. cikke értelmében:

„Az európai elfogatóparancsnak a végrehajtó igazságügyi hatóság által történő végrehajtását a végrehajtó tagállam joga az alábbi feltételekhez kötheti:

1) ha az európai elfogatóparancsot az érintett személy távollétében hozott határozatban kiszabott büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából bocsátották ki, és ha az érintett személyt személyesen nem idézték vagy más módon nem értesítették annak a tárgyalásnak az időpontjáról és helyéről, amely a távollétében hozott határozathoz vezetett, az átadás ahhoz a feltételhez köthető, hogy a kibocsátó igazságügyi hatóság megfelelőnek ítélt garanciát nyújt arra, hogy annak a személynek, aki ellen az európai elfogatóparancsot kibocsátották, lehetősége lesz a kibocsátó tagállamban az ügy újratárgyalását kérni és a bírósági tárgyaláson jelen lenni;

[…]"

13. A 2009/299 kerethatározat 2. cikkének 2. pontja értelmében:

„A [2002/584 kerethatározat] 5. cikk[ének] (1) bekezdését el kell hagyni."

14. A 2009/299 kerethatározat 2. cikkének 1. pontja e hatályon kívül helyezett rendelkezés helyett a 2002/584 kerethatározatot a 4a. cikkel egészítette ki.

15. Miként azt a 2009/299 kerethatározat 1. cikkének (1) bekezdése kimondja, annak célja, hogy „erősítse a büntetőeljárás alá vont személyek eljárási jogait, megkönnyítse a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködést, továbbá különösen, hogy javítsa a bírósági határozatoknak a tagállamok közötti kölcsönös elismerését".

16. A 2009/299 kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdése ezenkívül úgy rendelkezik, hogy „[e] kerethatározat nem érinti a Szerződés 6. cikkében biztosított alapvető jogok és jogelvek – ideértve a büntetőeljárás alá vont személyeknek a védelemhez való jogát – tiszteletben tartásának kötelezettségét, és az igazságügyi hatóságok erre vonatkozó kötelezettségeit".

17. A kerethatározat 4a. cikkének szövege a következő:

„(1) A végrehajtó igazságügyi hatóság abban az esetben is megtagadhatja a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, ha az érintett személy személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, kivéve ha az európai elfogatóparancs szerint a kibocsátó tagállam nemzeti jogában meghatározott további eljárási követelményekkel összhangban:

a) az érintett személyt kellő időben:

i. személyesen idézték, és ily módon tájékoztatták annak a tárgyalásnak a kitűzött időpontjáról és helyéről, amely a határozat meghozatalához vezetett, vagy az érintett más módon ténylegesen hivatalos tájékoztatást kapott a szóban forgó tárgyalás kitűzött időpontjára és helyére vonatkozóan, mégpedig oly módon, hogy egyértelműen megállapítást nyert, hogy a kitűzött tárgyalásról tudomást szerzett;

valamint

ii. tájékoztatták arról, hogy a határozat meghozatalára meg nem jelenése esetén is sor kerülhet;

vagy

b) az érintett személy a kitűzött tárgyalás ismeretében meghatalmazta vagy az általa választott vagy az állam által kirendelt jogi képviselőt arra, hogy a tárgyalás során a védelmét ellássa, és az említett jogi képviselő ténylegesen ellátta az érintett személy védelmét a tárgyaláson;

vagy

c) az érintett személy a határozat kézbesítését és azt követően, hogy kifejezetten tájékoztatták őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához [helyesen: hatályon kívül helyezéséhez] vezethet:

i. egyértelműen kijelentette, hogy nem vitatja a határozatot;

vagy

ii. a megállapított határidőn belül nem kért perújítást vagy nem fellebbezett;

vagy

d) a határozatot nem kézbesítették személyesen az érintett személynek, de:

i. az átadást követően haladéktalanul, személyesen kézbesíteni fogják neki, és kifejezetten tájékoztatni fogják őt a perújításhoz vagy fellebbezéshez való jogáról, amely eljárásban joga van részt venni, és amely lehetővé teszi az ügy újbóli érdemi vizsgálatát – beleértve az új bizonyítékokat –, és amely az eredeti határozat megváltoztatásához [helyesen: hatályon kívül helyezéséhez] vezethet;

valamint

ii. tájékoztatni fogják arról, hogy milyen határidőn belül kérhet perújítást vagy fellebbezhet, amint arra a vonatkozó európai elfogatóparancs utalást tartalmaz.

[…]”

II – Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

18. 1996. október 1-jei végzésével az Audiencia Nacional (központi bíróság) (Spanyolország) első büntető tanácsa indokoltnak minősítette S. Melloni (a továbbiakban: indítványozó) Olaszország részére történő átadását, annak érdekében, hogy ott a Tribunale di Ferrara (Olaszország) által 1993. május 13-án, illetve 1993. június 15-én kibocsátott 554/1993., illetve 444/1993. sz. elfogatóparancsban foglalt cselekmények miatt büntetőeljárás alá vonják. Miután 5 000 000 ESP óvadék ellenében, amelyet másnap átutalt, szabadlábra helyezték, az indítványozó megszökött, és így nem tudták őt az olasz hatóságoknak átadni.

19. 1997. március 27-i határozatában a Tribunale di Ferrara megállapította az indítványozó távollétét, és elrendelte, hogy az értesítéseket a továbbiakban az indítványozó által korábban kijelölt és a bizalmát élvező védők részére küldjék meg. 2000. június 21-i, az indítványozó távollétében meghozott ítéletével – amelyet később a Corte d'appello di Bologna (Olaszország) 2003. március 14-i ítélete is megerősített – a Tribunale di Ferrara az indítványozót csődbűntett miatt 10 év szabadságvesztésre ítélte. 2004. június 7-i határozatával a Corte suprema di cassazione (Olaszország) ötödik tanácsa elutasította az indítványozó védői által benyújtott kérelmet. 2004. június 8-án a Corte d'appello di Bologna mellett működő ügyészség kiadta a 271/2004. sz. európai elfogatóparancsot, a Tribunale di Ferrarának a terhelt távollétében meghozott ítéletének végrehajtása érdekében.

20. Miután a spanyol rendőrség letartóztatta az indítványozót, a 6. sz. Juzgado Central de Instrucción (központi nyomozóbíróság, Spanyolország) 2008. augusztus 2-i végzésével úgy határozott, hogy az Audiencia Nacional első büntető tanácsához fordul a 271/2004. sz. európai elfogatóparanccsal.

21. Az indítványozó tiltakozott az olasz hatóságoknak történő átadása ellen, elsősorban arra való hivatkozással, hogy ő a fellebbezési szakban másik védőt bízott meg, és a korábbi két védőtől visszavonta a meghatalmazást, ennek ellenére az értesítéseket továbbra is ez utóbbiaknak címezték. Másodsorban azt állította, hogy az olasz eljárásjog nem ad lehetőséget jogorvoslatra a terhelt távollétében hozott bűnösséget megállapító ítéletekkel szemben, és hogy emiatt az európai elfogatóparancsot adott esetben annak a feltételnek kell alárendelni, hogy az Olasz Köztársaság garantálja az ítélettel szembeni jogorvoslat lehetőségét.

22. 2008. szeptember 12-i végzésével az Audiencia Nacional első büntető tanácsa elrendelte az indítványozó olasz hatóságok részére történő átadását a Tribunale di Ferrara által vele szemben mint csődbűntett elkövetőjével szemben hozott bűnösséget megállapító ítélet végrehajtása céljából, megállapítva, hogy nem bizonyítható, hogy az indítványozó által meghatalmazott védők képviseleti joga 2001-től megszűnt volna, továbbá megállapítva, hogy az indítványozó védelemhez való jogát tiszteletben tartották, hiszen tudomása volt a tárgyalás megtartásáról, amely alól önkéntesen vonta ki magát és bízott meg két védőt az azon való képviseletének és védelmének ellátásával, amely védők e minőségükben el is jártak mind elsőfokon, a fellebbezési szakban és a felülvizsgálati szakban, kimerítve ezzel a jogorvoslati lehetőségeket.

23. Az indítványozó „recurso de amparót"[4] terjesztett elő a Tribunal Constitucional előtt az Audiencia Nacional első büntető tanácsának 2008. szeptember 12-i végzésével szemben. Kérelmének alátámasztásaként a spanyol alkotmány 24. cikkének (2) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogból eredő feltétlen követelmények megsértésére hivatkozott. Szerinte ugyanis oly mértékben megsértették a tisztességes eljáráshoz való jog alapvető tartalmát, ami sérti az emberi méltóságot, mégpedig abból eredően, hogy engedélyezték az olyan államoknak történő átadást, amelyek súlyos bűncselekmények esetén jogilag lehetővé teszik bűnösséget megállapító ítéletnek a terhelt távollétében történő meghozatalát, azon feltételnek való alárendelés nélkül, hogy az elítélt jogorvoslati kérelmet terjeszthet elő e bűnösséget megállapító ítéletekkel szemben, védelemhez való jogának érvényesítése érdekében. Az indítványozó ezenkívül arra hivatkozik, hogy az ő jogorvoslati kérelme különös jelentőséggel bír alkotmányos szempontból is, mivel a 2008. szeptember 12-i végzés eltér a Tribunal Constitucional azon ítélkezési gyakorlatától, amely szerint súlyos bűncselekmények tárgyában a vádlott távollétében meghozott bűnösséget megállapító ítéletek esetén az elítélt átadását az ítélet felülvizsgálatára vonatkozó lehetőség meglétéhez kell kötni.[5]

4 — Egy olyan jogorvoslatról van szó, amelynek célja az alapvető jogok és szabadságok védelmének biztosítása. Többek között e jogorvoslati eszköz segítségével érvényesíthetők a spanyol alkotmány I. és II. részében meghatározott jogok a hatóságok által okozott jogsértésekkel (53. cikk, (2) bekezdés) szemben, például az egyenlőséghez való jog (14. cikk), az alkotmány 15–29. cikkében foglalt alapvető jogok és szabadságjogok, valamint a lelkiismereti szabadsághoz való jog (30. cikk, (2) bekezdés).

5 — Az indítványozó ennek alátámasztásaként a Tribunal Constitucional 2000. március 30-i 91/2000. sz. határozatára, és a 2006. június 5-i 177/2006. sz. határozatára hivatkozik.

24. 2008. szeptember 18-i végzésével a Tribunal Constitucional első tanácsa a „recurso de amparót” elfogadhatónak minősítette, és elrendelte a 2008. szeptember 12-i végzés végrehajtásának felfüggesztését. 2011. március 1-jei végzésével a Tribunal Constitucional teljes ülése – annak első tanácsának javaslatára – úgy döntött, hogy maga vizsgálja meg a „recurso de amparót”.

25. A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a fent hivatkozott 91/2000. sz. határozatában már kimondta, hogy az alapvető jogok kötelező tartalma korlátozottabb olyan esetben, amikor azokat *ad extra,* azaz határokon átnyúló kontextusban kell alkalmazni, mivel ilyenkor csak a legalapvetőbb és legelemibb követelményeket lehet a spanyol alkotmány 24. cikkéhez kapcsolni, és csak „közvetett” alkotmányellenesség állapítható meg. Mindazonáltal, a tisztességes eljáráshoz való joghoz fűződő követelmények „közvetlen” megsértését képezi – azáltal, hogy oly mértékben sérti a tisztességes tárgyaláshoz való jog alapvető tartalmát, ami sérti az emberi méltóságot – a spanyol bíróságok azon határozata, amellyel engedélyezték az olyan államoknak történő átadást, amelyek súlyos bűncselekmények esetén jogilag lehetővé teszik a terhelt távollétében a bűnösséget megállapító ítélet meghozatalát, azon feltételnek való alárendelés nélkül, hogy a terhelt jogorvoslati kérelmet terjeszthetne elő e bűnösséget megállapító ítéletekkel szemben, védelemhez való jogának érvényesítése érdekében.

26. A kérdést előterjesztő bíróság emlékeztet továbbá arra, hogy ezen ítélkezési gyakorlat alkalmazandó a 2002/584 kerethatározat által bevezetett átadási eljárásokra is, két okból, nevezetesen: az elítélt átadásának feltételhez kötése a tisztességes eljáráshoz való alkotmányos jog alapvető tartalmának velejárója, ezenfelül a 2002/584 kerethatározat 5. cikke rendelkezik arról a lehetőségről, hogy a terhelt távollétében meghozott bűnösséget megállapító ítélet végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása többek között ahhoz a feltételhez legyen kötve „a végrehajtás tagállamának joga szerint”, hogy „a kibocsátó igazságügyi hatóság megfelelőnek ítélt garanciákat nyújt arra, hogy az európai elfogatóparanccsal keresett személynek lehetősége lesz az ügy olyan újratárgyalását kérni, amelynek során a kibocsátó tagállamban biztosítják számára védelemhez való jogát és azt, hogy a jelenlétében hozzanak ítéletet” (a Tribunal Constitucional fent hivatkozott, 177/2006. sz. határozata).

27. A kérdést előterjesztő bíróság végül emlékeztet arra, hogy 2009. szeptember 28-i, 199/2009. sz. határozatában helyt adott az azon végzéssel szemben előterjesztett „recurso de amparónak”, amellyel az Audiencia Nacional engedélyezte az érintett személy Románia részére történő átadását, a terhelt távollétében hozott, 4 év szabadságvesztést kiszabó ítélet végrehajtása céljából kiadott európai elfogatóparancs teljesítése érdekében, anélkül hogy utalt volna azon követelményre, miszerint a szóban forgó bűnösséget megállapító ítéletet felül lehetne vizsgálni. E tekintetben a Tribunal Constitucional elvetette az Audiencia Nacional azon érveit, amelyek szerint a bűnösséget megállapító ítéletet valójában nem a terhelt távollétében hozták, mivel az érintett személy megbízást adott egy ügyvédnek, aki az ő védőjeként meg is jelent a tárgyaláson.

28. A Tribunal Constitucional szerint a nehézség abból adódik, hogy a 2009/299 kerethatározat hatályon kívül helyezte a 2002/584 kerethatározat 5. cikkének 1. pontját, és azt egy új 4a. cikkel egészítette ki. Márpedig az említett 4a. cikk nem teszi lehetővé azt, hogy „megtagadják a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, ha az érintett személy személyesen nem volt jelen a határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson, amennyiben az érintett „a kitűzött tárgyalás ismeretében meghatalmazta vagy az általa választott, vagy az állam által kirendelt jogi képviselőt arra, hogy a tárgyalás során a védelmét ellássa, és az említett jogi képviselő ténylegesen ellátta az érintett személy védelmét a tárgyaláson”. Abban az ügyben, amelynek alapján a jelen alkotmányossági felülvizsgálat indult, jegyzi meg a kérdést előterjesztő bíróság, kiderült, hogy az indítványozó két – bizalmát élvező – ügyvédnek adott meghatalmazást, akiket a Tribunale di Ferrara értesített a tárgyalás kitűzött időpontjáról, tehát arról tudomásuk volt. Az is bizonyításra került, hogy az indítványozó védelmét e két ügyvéd az elsőfokú tárgyaláson, majd ezt követően mind a fellebbezési, mind a felülvizsgálati szakban ellátta.

29. A kérdést előterjesztő bíróságban tehát az a kérdés merült fel, hogy a kerethatározat akadályát képezi-e annak, hogy a spanyol bíróságok az indítványozó átadását a szóban forgó bűnösséget megállapító ítélet felülvizsgálhatóságához kössék.

30. Egyébként a Tribunal Constitucional elutasítja a Ministerio Fiscal azon érvét, miszerint nincs szükség előzetes döntéshozatal iránti kérelem előterjesztésére, mert a 2009/299 kerethatározat időbeli hatályánál fogva nem alkalmazható az alapügybeli jogvitára. Ugyanis, az alapeljárás tárgya szerinte nem annak meghatározása, hogy a 2008. szeptember 12-i végzés sértette-e a 2009/299 kerethatározatot, hanem az, hogy közvetetten sértette-e a spanyol alkotmány 24. cikke (2) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogot. Márpedig, a 2009/299 kerethatározatot figyelembe kell venni ezen – *ad extra* hatásokkal járó – jog tartalmának meghatározásához, hiszen az az alkotmányosság értékelésének időpontjában az alkalmazandó uniós jog részét képezi. Alkalmazását ezenfelül a nemzeti jognak a kerethatározatokkal összhangban történő értelmezésének elve is megköveteli. [6]

31. E megfontolásokra való tekintettel a Tribunal Constitucional 2011. június 9-én úgy döntött, hogy a „recurso de amparo” ügyében felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdéseket terjeszti előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„1) A […] kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az megakadályozza a nemzeti igazságügyi hatóságokat abban, hogy az ugyanezen rendelkezésben foglalt esetekben az európai elfogatóparancs végrehajtását ahhoz a feltételhez kössék, hogy a kérdéses ítélet felülvizsgálható legyen az átadni kért személy védelemhez való jogának biztosítása érdekében?

2) Abban az esetben, ha az első kérdésre igenlő válasz adandó, a […] kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése összhangban áll-e a […] Charta 47. cikkében foglalt hatékony jogorvoslathoz való jogból és a tisztességes eljáráshoz való jogból, valamint a 48. cikkének (2) bekezdése által biztosított védelemhez való jogból levezethető követelményekkel?

3) Abban az esetben, ha a második kérdésre igenlő válasz adandó, a Charta 53. cikkének, a 47. és 48. cikkében elismert jogokkal együttes rendszertani értelmezése lehetővé teszi-e a tagállam számára, hogy a távollétében elítélt személy átadását ahhoz a feltételhez kösse, hogy a kibocsátó államban lehetővé teszik az ítélet felülvizsgálatát, magasabb fokú védelmet biztosítva így ezen jogoknak, mint amilyen az uniós jogból fakadna, abból a célból, hogy elkerülje az olyan értelmezést, amely korlátozza vagy sérti valamely, a tagállam alkotmánya által elismert alapvető jogot?”.

32. A Ministerio Fiscal, a spanyol, a belga, a német, az olasz, a holland, az osztrák, a lengyel, a portugál kormány és az Egyesült Királyság Kormánya, az Európai Unió Tanácsa, valamint az Európai Bizottság írásbeli észrevételt terjesztett elő a jelen eljárásban.

33. Az indítványozó, a Ministerio Fiscal, a spanyol, a német, a holland kormány, a Tanács és a Bizottság szóbeli észrevételeiket a 2010. július 3-án megtartott tárgyaláson ismertették.

III – Elemzés

34. E három kérdés megvizsgálása előtt választ kell adnunk a Ministerio Fiscal, a belga és a német kormány, az Egyesült Királyság Kormánya, valamint a Tanács által kifejtett érvekre, akik szerint a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet elfogadhatatlannak kellene minősíteni.

6 — Lásd a C-105/03. sz. Pupino-ügyben 2005. június 16-án hozott ítélet (EBHT 2005., I-5285. o.) 43. pontját.

A – *Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról*

35. Két fő érvet hoztak fel a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlanságának alátámasztására.

36. Először is, véleményük szerint a 2009/299 kerethatározat időbeli hatályánál fogva nem alkalmazható az alapeljárás tárgyát képező átadási eljárásra, és így a Bíróságnak nincs hatásköre a jelen ügyben annak értelmezésére és érvényességének megítélésére. Ugyanis, mind az az időpont, amikor a 271/2004. sz. európai elfogatóparancsot kiadták (2004. június 8.), mind az az időpont, amikor az Audiencia Nacional úgy döntött, hogy átadja az indítványozót az olasz hatóságoknak (2008. szeptember 12.) későbbi, mint a 2009/299 kerethatározat elfogadásának időpontja.

37. Másodszor, az a körülmény, hogy az Olasz Köztársaság élt a 2009/299 kerethatározat 8. cikkének (3) bekezdése által biztosított azon lehetőséggel, hogy annak az érintett személy távollétében megtartott tárgyaláson hozott határozatok olasz hatóságok általi elismerésére és végrehajtására történő alkalmazását 2014. január 1-jéig [7] elhalasztja, az előterjesztett kérdések hipotetikus mivoltát támasztja alá, hiszen az arra adott válasz nem lenne hasznos az alapeljárásbeli jogvita elbírálása szempontjából.

38. Emlékeztetünk arra, hogy a Bíróság szerint a nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések relevanciájának vélelmét csak kivételesen lehet megdönteni, ha nyilvánvaló, hogy a kérdésekkel érintett uniós jogi rendelkezések kért értelmezése semmilyen kapcsolatban sem áll az alapjogvita tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azon ténybeli és jogi körülmények, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a feltett kérdésekre hasznos módon válaszolhasson. Ezen eseteket leszámítva, a Bíróság – főszabály szerint – köteles az eléje terjesztett kérdéseket megválaszolni. [8]

39. A jelen esetben egyik ilyen eset sem áll fenn, amely kivételes jelleggel az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlanságát támasztaná alá.

40. Először is, a 2009/299 kerethatározatnak az alapügy tárgyát képező átadási eljárásra való időbeli alkalmazhatatlanságára alapított első érvet el kell utasítani.

41. A 2009/299 kerethatározat 8. cikke (2) bekezdésének szövegéből ugyanis az következik, hogy „az [2011. március 28-ától kezdve] alkalmazandó az érintett személy távollétében megtartott tárgyaláson hozott határozatok elismerésére és végrehajtására.” E rendelkezést úgy kell értelmezni, hogy 2011. március 28-tól kezdve, ha a végrehajtó igazságügyi hatóság az érintett személy távollétében megtartott tárgyaláson hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról dönt, függetlenül attól, hogy e határozatokat ezen időpontot megelőzően vagy azt követően hozták, alkalmaznia kell a 2009/299 kerethatározat vonatkozó rendelkezéseit.

42. E megoldás összhangban van a Bíróság azon állandó ítélkezési gyakorlatával is, miszerint az eljárási szabályokat általában a hatálybalépésükkor folyamatban lévő jogvitákra is alkalmazni kell, ellentétben az anyagi jogi szabályokkal, amelyeket általában úgy kell értelmezni, hogy a hatálybalépésük előtt keletkezett helyzetekre nem vonatkoznak. [9]

7 — Lásd a 2009/299 kerethatározat 8. cikke (3) bekezdésére vonatkozó nyilatkozatot (HL 2009. L 97., 26. o.)

8 — Lásd, többek között a C-467/05. sz. Dell'Orto-ügyben 2007. június 28-án hozott ítélet (EBHT 2007., I-5557. o.) 40. pontját, valamint az uniós jogi szabályok érvényességének értékelését illetően a C-343/09. sz. Afton Chemical ügyben 2010. július 8-án hozott ítélet (EBHT 2010., I-7027. o.) 13. és 14. pontját.

9 — Lásd különösen a C-296/08. PPU. sz., Santesteban Goicoechea ügyben 2008. augusztus 12-én hozott ítélet (EBHT 2008., I-6307. o.) 80. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

43. Lévén, hogy a kerethatározat 4a. cikke mindössze arra szorítkozik, hogy meghatározza azokat feltételeket, amelyek esetén az érintett személy távollétében megtartott tárgyaláson hozott határozat elismerése és végrehajtása nem tagadható meg, ennélfogva az említett 4a. cikk rendelkezéseit eljárási szabályoknak kell tekinteni. [10]

44. A kerethatározat 4a. cikkét tehát igenis alkalmazni kell az alapügy tárgyát képező átadási eljárásra, amely még mindig folyamatban van.

45. Ami azt a nyilatkozatot illeti, amellyel az Olasz Köztársaság élt a 2009/299 kerethatározat 8. cikke (3) bekezdése által biztosított azon lehetőséggel, hogy 2014. január 1-jéig elhalasztja a kerethatározatnak az érintett személy távollétében hozott határozatok olasz hatóságok általi elismerésére és végrehajtására történő alkalmazását, nem gondolom, hogy ez olyan jellegű lenne, ami maga után vonná a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlanságát, amiatt hogy az alapügy megoldása szempontjából önmagában haszontalanná tenné a Bíróság válaszát.

46. Ugyanis nem vitás, hogy a kerethatározat 4a. cikke anyagi jogi szempontból irányadó az olyan típusú esetekre, mint az alapügy tárgyát képező. Ezenfelül, a 2014. január 1-jei időpont csupán a legtávolabbi határidő, ami semmiképpen sem akadályozza meg az Olasz Köztársaságot abban, hogy egy közelebbi időpont mellett döntsön, akár felülbírálva ezzel a korábbi nyilatkozatát.

47. Így tehát bizonyos, hogy 2014. január 1-jéig a Bíróságnak a Tribunal Constitucional által előterjesztett kérdésekre adott válasza hasznos lehet nem csupán amiatt, hogy annak alapján a Tribunal Constitucional dönteni tudjon a hozzá beterjesztett „recurso de amparo” sorsáról, hanem amiatt is, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság dönteni tudjon az átadási eljárásról.

48. A Tribunal Constitucionalhoz benyújtott „recurso de amparo” speciális jellege is a jelen előzetes döntéshozatalra utaló végzés elfogadhatóságát támasztja alá. Ugyanis e kérelemmel e bíróságnak alkotmányossági vizsgálatot kell végeznie, amelynek szükségképpen figyelembe kell vennie az uniós jogot, és különösen a Chartát, miként azt a spanyol alkotmány 10. cikkének (2) bekezdése megköveteli. Miként azt a Tribunal Constitucional az előzetes döntéshozatalra utaló végzésében pontosan leírja, az uniós jog figyelembevétele nélkülözhetetlen a tisztességes eljáráshoz való jog alkotmányban védett tartalmának meghatározásához. [11]

49. A Tribunal Constitucional által elvégzendő vizsgálat ahhoz hasonlítható, amelyet az alkotmánybíróságok a 2009/299 kerethatározatot átültető jogszabályok előzetes normakontrollja esetén végezhetnek. Márpedig, ha e bíróság az ilyen vizsgálat megfelelő elvégzése érdekében fordulna kérdéssel az Unió Bíróságához e kerethatározat értelmezésével vagy érvényességével kapcsolatban, akkor a Bíróság minden bizonnyal akkor is megválaszolná a kérdéseket, ha az említett kerethatározat átültetésére szolgáló határidő még nem járt volna le. [12]

10 — Lásd analógia útján a C-361/02. és C-362/02. sz., Tsapalos és Diamantakis egyesített ügyekben 2004. július 1-jén hozott ítélet (EBHT 2004., I-6405. o.) 20. pontját. Az Európai Emberi Jogi Bíróság szóhasználatát átvéve, az európai elfogatóparancs „nem a büntetőjogi vádemelés megalapozottságával kapcsolatos”, és „az indítványozó átadása az illetékes hatóságoknak nem az érintett személlyel szemben kiszabott büntetés, hanem az ítélet végrehajtását lehetővé tevő eljárás” (lásd az Európai Emberi Jogi Bíróság Monedero Angora kontra Spanyolország ügyben 2008. október 7-én hozott határozatát). Másként szólva, az európai elfogatóparancsra irányadó eljárásnak nincs kihatása az egyén büntetőjogi felelősségére, csupán az elítélttel szemben hozott határozat végrehajtását kívánja megkönnyíteni..

11 — Lásd e témakörben Guillén López, E., «The impact of the European Convention of Human Rights and the Charter of Fundamental Rights of the European Union on Spanish Constitutional law: make a virtue of necessity», *Human rights protection in the European legal order: the interaction between the European and the national courts,* Intersentia, 2011, 309. o., amely többek között pontosítja, hogy „with the authorisation for the ratification of the Lisbon Treaty, organic law 1/2008 […] states in Article 2 that: ‘Under the provisions of paragraph 2 of Article 10 of the Spanish constitution and paragraph 8 of Article 1 of the Treaty of Lisbon, the rules relating to fundamental rights and freedoms recognized by the constitution shall be interpreted in accordance with the provisions of the Charter of Fundamental Rights’” (334. o.).

12 — Lásd analógia útján – a High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division-jéhez (Administrative Court) (Egyesült Királyság) benyújtott azon törvényességi felülvizsgálat iránti kérelem kapcsán, amely egy irányelv átültetésének megfelelőségére vonatkozott, miközben a kérelem benyújtása időpontjában az ezen irányelv átültetésére szolgáló határidő még le sem telt, és az említett irányelv átültetésére még semmilyen nemzeti intézkedést sem hoztak – a Bíróság C-308/06. sz., Intertanko és társai ügyben 2008. június 3-án hozott ítélet (EBHT 2008., I-4057. o.) 33–35. pontját, valamint a fent hivatkozott Afton Chemical ügyben hozott ítélet 15–17. pontját.

50. Véleményem szerint a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet elfogadhatónak kell minősíteni, ezért alább sorra veszem a Tribunal Constitucional által előterjesztett három kérdést.

B – *Az első kérdésről*

51. Első kérdésével a Tribunal Constitucional lényegében azt szeretné megtudni, hogy a kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése a) és b) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az megakadályozza a végrehajtó igazságügyi hatóságot abban, hogy az e rendelkezésben említett esetekben az európai elfogatóparancs teljesítését attól a feltételtől tegye függővé, hogy az a személy, aki ellen az elfogatóparancsot kibocsátották, a kibocsátó tagállamban az ügy újratárgyalását kérhesse.

52. A Tribunal Constitucional a következőkben kifejtett módon fejti ki kétségeit az e kérdésre adandó választ illetően. Először is, szerinte a kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdését szó szerint úgy is értelmezhető, hogy az akadályát képezi annak, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság megtagadja az európai elfogatóparancs teljesítését, azonban nem feltétlenül képezi akadályát annak, hogy azt olyan feltételeknek rendelje alá, mint például az újratárgyalás lehetősége. Másodszor, még ha e szó szerinti értelmezést el is kellene vetni, a kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdése szintén ugyanerre az eredményre vezethet.

53. Nem osztom a Tribunal Constitucional által kifejtett kétségeket a kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének értelmezését illetően. Ugyanis, e rendelkezés szövegének, logikájának és céljának vizsgálata egyaránt azt bizonyítja, hogy az ott említett esetekben a végrehajtó igazságügyi hatóság nem rendelheti alá általános jelleggel az európai elfogatóparancs teljesítését annak a feltételnek, hogy az a személy, aki ellen az elfogatóparancsot kibocsátották, a kibocsátó tagállamban az ügy újratárgyalását kérhesse.

54. A kerethatározat 4a. cikkének szövegéből az következik, hogy az a szabadságvesztéssel járó büntetések és szabadságelvonással járó intézkedések végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancsok teljesítése megtagadásának egy fakultatív okáról rendelkezik, ha az érintett nem volt személyesen jelen azon a tárgyaláson, amely a határozat meghozatalához vezetett. E lehetőséghez négy olyan kivétel társul, amely esetén a végrehajtó igazságügyi hatóság nem tagadhatja meg a szóban forgó európai elfogatóparancs teljesítését.

55. Miként azt a 2009/299 kerethatározat (6) preambulumbekezdése kimondja, az uniós jogalkotó szándéka szerint az volt a cél, hogy „[megállapítsák] azokat a feltételeket, amelyek esetén nem tagadható meg olyan határozat elismerése és végrehajtása, amelyet olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen az érintett személy nem volt személyesen jelen. Ezek a feltételek vagylagosak; amennyiben közülük bármelyik teljesül, akkor az európai elfogatóparancs […] megfelelő részének kitöltésével a kibocsátó hatóság igazolja, hogy a követelmények teljesülnek vagy teljesülni fognak, aminek elegendőnek kell lennie a határozatnak a kölcsönös elismerés elve alapján történő végrehajtásához.”

56. A kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése a)–d) pontjában említett esetek két kategóriába sorolhatók.

57. Az első kategóriába a rendelkezés a) és b) pontja sorolható. Ebből következően a végrehajtó igazságügyi hatóság nem tagadhatja meg az európai elfogatóparancs teljesítését sem akkor, ha az érintettet személyesen idézték vagy más módon értesítették tárgyalásának helyéről és időpontjáról, és tájékoztatták arról, hogy meg nem jelenése esetén a távollétében is meghozható a határozat, sem akkor, ha az érintett, miután tudomást szerzett a kitűzött tárgyalásról, meghatalmazást adott az általa választott vagy a tagállam által kirendelt jogi képviselőnek védelmének ellátására, és e képviselő e tárgyaláson a védelmét ténylegesen el is látta.

58. Tekintettel az alapügy tényállásának az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szereplő leírására, az indítványozó helyzete leginkább a kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése b) pontjában foglalt esetnek felel meg. Emlékeztetek arra ugyanis, hogy az indítványozó két, a bizalmát élvező ügyvédnek is meghatalmazást adott, akiket a Tribunale di Ferrara értesített a tárgyalás időpontjáról, ily módon tehát neki tudomása volt arról. Az is megállapításra került, hogy az indítványozó védelmét e két védő ténylegesen is ellátta az elsőfokon megtartott tárgyaláson, majd azt követően a fellebbezési, illetve a felülvizsgálati szakban is.

59. A kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése a) és b) pontjának értelmezésénél meg kell jegyezni, hogy e két pont szövege egyáltalán nem tesz említést olyan követelményről, miszerint az érintettnek ezen esetekben a kibocsátó tagállamban lehetősége kell legyen az ügy újratárgyalását kérni.

60. A kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése rendelkezéseinek vizsgálata azt mutatja, hogy valójában csak az e rendelkezés c) és d) pontjában említett – a második kategóriát képező – esetek azok az esetek, amikor az érintett az ügy újratárgyalását kérheti.

61. Annak mikéntje, hogy az uniós jogalkotó miként kívánta ezeket az eseteket felfogni, nagyban eltér a 2002/584 kerethatározat 5. cikke 1. pontját alátámasztó logikától. Emlékeztetünk arra, hogy e rendelkezés bizonyos feltételek esetén lehetővé tenné a végrehajtó igazságügyi hatóság részére azt, hogy az átadást attól a feltételtől tegye függővé, hogy a kibocsátó igazságügyi hatóság megfelelőnek ítélt garanciákat ad arra nézve, hogy annak a személynek, aki ellen az európai elfogatóparancsot kibocsátották, lehetősége lesz a kibocsátó tagállamban az ügy újratárgyalását és a bűnösségének a jelenlétében történő megállapítását kérni. A végrehajtó igazságügyi hatóságnak kellett volna azt értékelnie, hogy e biztosítékok elegendők voltak-e.

62. A kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontja viszont megszünteti a végrehajtó igazságügyi hatóság értékelési mozgásterét, így a hatóságnak az európai elfogatóparancsban foglalt információkra kell hagyatkoznia. A végrehajtó igazságügyi hatóság így köteles teljesíteni az európai elfogatóparancsot, ha az azt mutatja, hogy az érintett, miután kézbesítették részére a határozatot, és miután kifejezetten tájékoztatták arra vonatkozó jogáról, hogy az ügy újratárgyalását kérheti, kifejezetten elismerte, hogy nem vitatja a határozatot, vagy a rendelkezésére álló határidőn belül nem kérte az ügy újratárgyalását, vagy azt, hogy maga az érintett nem kapta ugyan meg a határozatot, de azt az átadást követően haladéktalanul kézbesíteni fogják a részére, és kifejezetten tájékoztatni fogják azon jogáról, hogy az ügy újratárgyalását kérheti, valamint arról a határidőről, amelyen belül ezt kérheti.

63. A kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének logikája tehát azt mutatja, hogy csak e rendelkezés c) és d) pontja tartalmazza azt az esetet, amikor az érintett az ügy újratárgyalását kérheti, ezzel szemben az említett rendelkezés a) és b) pontja azokat az eseteket sorolja fel, amikor az érintett nem élhet ezzel a jogával. Megjegyzendő, hogy e két utóbbi pontot illetően az uniós jogalkotó álláspontja pontosabban kivehető, ugyanakkor nem tér el alapvetően attól, amire a 2002/584 kerethatározat 5. cikkének 1. pontjában hivatkozott. E rendelkezés *a contrario* értelmezése ugyanis azt mutatja, hogy itt már kizárt annak a lehetősége, hogy az átadást az ügy újratárgyalhatóságától tegyék függővé abban az esetben, ha az érintettet személyesen idézték, vagy más formában értesítették azon tárgyalás helyéről és időpontjáról, amely a távollétében hozott határozathoz vezetett.

64. A kerethatározat 4a. cikkének a) és b) pontjában az uniós jogalkotó lényegében megerősítette azt, hogy ha az érintett személynek tudomása volt a kitűzött tárgyalásról, és őt tájékoztatták arról, hogy meg nem jelenése esetén a távollétében is meghozható a határozat, vagy ha miután tudomást szerzett a kitűzött tárgyalásról, jogi képviselő részére meghatalmazást adott védelmének ellátására, akkor e személyt olyannak kell tekinteni, mint aki lemondott a tárgyalásán való megjelenésről, és így nem kérheti az ügy újratárgyalását.

65. Ha általános jelleggel megengednénk a végrehajtó igazságügyi hatóságnak azt, hogy ilyen esetekben az érintett átadását az ügy újratárgyalásának lehetőségétől tegye függővé, az azt eredményezné, hogy újabb okkal egészülne ki az az esetkör, amikor az európai elfogatóparancs teljesítése megtagadható. Ez ellentétes lenne az uniós jogalkotó által világosan kifejtett azon szándékkal, hogy jogbiztonsági okokból kimerítő jelleggel kell felsorolni azokat az eseteket, amikor úgy kell tekinteni, hogy a tárgyaláson személyesen meg nem jelent személy eljárási jogait nem sértették meg, és így az európai elfogatóparancsot végre kell hajtani.

66. Az uniós jogalkotó által a kerethatározat 4a. cikkének elfogadásakor kitűzött célok azt erősítik meg, hogy az uniós jogalkotó nem akart lehetőséget adni a végrehajtó igazságügyi hatóságoknak arra, hogy az európai elfogatóparancs teljesítését attól a feltételtől tehessék függővé, hogy az a személy, aki ellen az elfogatóparancsot kiadták, a kibocsátó tagállamban az ügy újratárgyalását kérheti.

67. A 2009/299 kerethatározat elfogadásával az uniós jogalkotó orvosolni kívánta a 2002/584 kerethatározat 5. cikke 1. pontjában említett eljárás hiányosságait, és azt tökéletesíteni szerette volna, úgy, hogy még jobban egyensúlyba hozza egymással a büntetőeljárás alá vont személyek eljárási jogainak megerősítésére irányuló célt a büntetőjog terén történő igazságügyi együttműködés elősegítésére irányuló céllal, főként a tagállamok között a bírósági határozatok kölcsönös elismerésének javításával. [13]

68. Miként azt a 2009/299 kerethatározat (3) preambulumbekezdése is mutatja, az uniós jogalkotó abból a megállapításból indult ki, hogy a 2002/584 kerethatározat, annak korábbi változata szerint, bizonyos feltételek esetén lehetővé tette „a végrehajtó hatóság számára, hogy megkövetelje a kibocsátó igazságügyi hatóságtól, hogy megfelelőnek ítélt garanciát nyújtson arra, hogy annak a személynek, aki ellen az európai elfogatóparancsot kibocsátották, lehetősége lesz a kibocsátó tagállamban perújítást kérni, és az ítélet kihirdetésekor jelen lenni”. Az uniós jogalkotó megjegyzi, hogy e rendszerben „annak megítélése, hogy a garancia megfelelő-e, a végrehajtó hatóság feladata, ennélfogva végrehajtás megtagadásának esetei nehezen meghatározhatóak”.

69. E bizonytalanságokkal szembesülve, amelyek csökkentették a távol lévő terheltekkel szemben hozott bírósági határozatok kölcsönös elismerésére irányuló mechanizmus hatékonyságát, az uniós jogalkotó szükségesnek ítélte „egyértelmű és közös okokat meghatározni az olyan határozatok elismerésének megtagadására, amelyeket olyan tárgyalást követően hoztak, amelyen a személy nem volt személyesen jelen”. [14] A 2009/299 kerethatározat célja ennélfogva „e közös okok meghatározásának pontosítása, amelyek lehetővé teszik, hogy a végrehajtó hatóság a személynek a tárgyalástól való távolmaradása ellenére végrehajtsa a határozatot, teljes mértékben tiszteletben tartva ugyanakkor a személynek a védelemhez való jogát”. [15]

70. Mindezek a következtetések azt mutatják, hogy a 2002/584 kerethatározat 5. cikke 1. pontjában foglalt feltételhez kötött átadás lehetőségének eltörlésével az uniós jogalkotó javítani szerette volna a terhelt távollétében hozott bírósági határozatok kölcsönös elismerését, egyidejűleg erősítve a személyek eljárási jogait. Az uniós jogalkotó által választott azon megoldás, ami abból áll, hogy kimerítő jelleggel felsorolja azokat az eseteket, amikor a terhelt távollétében meghozott határozat végrehajtása céljából kiadott európai elfogatóparancs teljesítését olyannak kell tekinteni, amely nem sérti a védelemhez való jogot, összeegyeztethetetlen azon lehetőség fenntartásával, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság e parancs teljesítését attól a feltételtől teheti függővé, hogy a szóban forgó, bűnösséget megállapító ítélet az érintett védelemhez való jogainak biztosítása érdekében felülvizsgálható legyen.

13 — Lásd a 2009/299 kerethatározat 1. cikkének 1. pontját.

14 — Lásd a 2009/299 kerethatározat (4) preambulumbekezdését.

15 — Uo.

71. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban a Tribunal Constitucional azt az elgondolást említi, hogy elképzelhető, hogy a 2002/584 kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdése és a 2009/299 kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdése megengedik e lehetőség fenntartását.

72. Emlékeztetünk arra, hogy e két – alapvetően azonos tartalmú – cikkből az következik, hogy a kerethatározatoknak nem az a céljuk, hogy módosítsák az EUSZ 6. cikkében szereplő azon alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettséget, amelyeknek a büntetőeljárás alá vont személyek védelemhez való joga is részét képezi. A kérdést előterjesztő bíróság állítása egyenlő azzal, mintha úgy tekintenénk, hogy az alapvető jogok tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettség megengedi a végrehajtó igazságügyi hatóságoknak az európai elfogatóparancs teljesítésének megtagadását, a kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a)–d) pontjában foglalt esetekben is, amikor az érintett személy nem kérheti az ügy újratárgyalását. Ezen állítás valójában e rendelkezés érvényességének megkérdőjelezéséhez vezet az Unió jogrendje által védett alapvető jogokat illetően, annyiban, hogy annak alapján az említett rendelkezés nem védi kellőképpen a tisztességes eljáráshoz való jogot és a védelemhez való jogot, ami pedig a második kérdés tárgyát képezi.

C – *A második kérdésről*

73. Második kérdésével a Tribunal Constitucional arra kéri a Bíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése összeegyeztethető-e a Charta 47. cikke második bekezdéséből és 48. cikke (2) bekezdéséből eredő követelményekkel.

74. Az e két utóbbi rendelkezésre vonatkozó magyarázatok szerint [16] a Charta 47. cikkének második bekezdése megfelel az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének, a Charta 48. cikkének (2) bekezdése pedig főként az EJEE 6. cikke (3) bekezdésének. A Charta 52. cikkének (3) bekezdése értelmében amennyiben e Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az EJEE-ben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek, pontosítva azt, hogy ez a rendelkezés nem képezi akadályát annak, hogy az Unió joga kiterjedtebb védelmet nyújtson. Így még azelőtt, hogy megvizsgálnánk azt, hogy az uniós jognak e téren kiterjedtebb védelmet kell-e nyújtania, megvizsgáljuk az Emberi Jogok Európai Bírósága azon garanciákkal kapcsolatos ítélkezési gyakorlatát, amelyeket a terhelt távollétében hozott ítéletek esetében kell biztosítani.

75. A terhelt távollétében hozott ítéletekre vonatkozó általános elveket az Emberi Jogok Európai Bírósága a Sejdovic kontra Olaszország ügyben 2006. március 1-jén hozott ítéletében [17] foglalta össze, és nemrégiben a Haralampiev kontra Bulgária ügyben 2012. április 24-én, valamint az Idalov kontra Oroszország ügyben hozott ítéleteiben újból megerősített.

76. Az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint „a vádlott azon joga, hogy részt vehessen a tárgyaláson, az [EJEE 6.] cikke egészének tárgyából és céljából következik.” [18] Álláspontja szerint, „bár a terhelt távollétében lefolytatott eljárás önmagában véve nem összeegyeztethetetlen az [EJEE] 6. cikkével, ugyanakkor kétségtelen, hogy az igazságszolgáltatás megtagadásáról van szó olyankor, amikor a távollétében elítélt személy, miután tudomást szerzett e tényről, később nem kérheti ügyének újratárgyalását, akár a vádemelés ténybeli, akár annak jogi megalapozottságát illetően, miközben nem bizonyították azt, hogy lemondott a megjelenésre vonatkozó és a védelemhez való jogáról […], vagy hogy az lett volna a szándéka, hogy kivonja magát az igazságszolgáltatás alól.” [19]

16 — Lásd az Alapjogi Chartához fűzött magyarázatokat (HL 2007. C 303., 17. o).

17 — *Ítéletek és Határozatok Tára,* 2006-II.

18 — Lásd az Európai Emberi Jogi Bíróság fent hivatkozott Sejdovic kontra Olaszország ügyben hozott ítéletének 81. pontját és Haralampiev kontra Bulgária ügyben hozott ítéletének 30. pontját.

19 — Lásd az Európai Emberi Jogi Bíróság fenti hivatkozott Sejdovic kontra Olaszország ügyben hozott ítéletének 82. pontját.

77. Ezenkívül, e Bíróság úgy véli, hogy „az arra vonatkozó kötelezettség, hogy a vádlottnak biztosítani kell a jogot arra, hogy jelen lehessen tárgyalóteremben – akár az ellene folyó első eljárás, akár az új eljárás során –, egyike az [EJEE] 6. cikkében foglalt alapvető elemeknek. […] Ennélfogva, azon eljárás újbóli megnyitásának megtagadása, amelynek lefolytatására a vádlott távollétében úgy került sor, hogy semmiféle arra utaló jel nem volt, hogy a vádlott lemondott volna a megjelenésre vonatkozó jogáról, az »igazságszolgáltatás egyértelmű megtagadásának« tekintendő, ami egyenértékű az »[EJEE] 6. cikke rendelkezéseivel vagy az ott említett elvekkel nyilvánvalóan ellentétes« megfogalmazással, mint eljárási fogalommal.” [20]

78. Másfelől, az Emberi Jogok Európai Bírósága ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy „sem az [EJEE] 6. cikkének betűje, sem annak szelleme nem akadályozza azt, hogy valaki önszántából – kifejezetten vagy hallgatólagosan – lemondjon a tisztességes eljárás garanciáiról […]. Ugyanakkor, az [EJEE] szempontjából számításba vehető legyen, a tárgyaláson való részvételről történő lemondásnak minden kétséget kizáróan bizonyítottnak kell lennie, és azt legalább a súlyának megfelelő biztosítékok minimuma kell övezze […]. Ezenkívül nem sérthet semmilyen fontos közérdeket.” [21] Az Emberi Jogok Európai Bírósága azt is kimondta, hogy csak akkor tekinthető úgy, hogy a vádlott a viselkedésével hallgatólagosan lemondott az EJEE 6. cikkéből eredő valamely fontos jogról, ha bizonyításra került, hogy e tekintetben kellőképpen tisztában lehetett viselkedése következményeivel.” [22]

79. Amikor az Emberi Jogok Európai Bírósága azt vizsgálja, hogy a szóban forgó nemzeti eljárás megfelel-e az EJEE 6. cikke értelmében vett tisztességes eljárás követelményeinek, általában nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy a vádlott távollétét a tárgyalásról ne azzal szankcionálják, hogy eltekintenek a védőhöz való jogtól. [23] Ugyanis, „bármennyire is nem abszolút jog, a vádlottak azon joga, hogy a gyakorlatban – szükség esetén hivatalból kirendelt – védő lássa el a védelmüket, a tisztességes eljárás alapvető elemei közé tartozik. A vádlott nem veszíti el e kedvezményt pusztán amiatt, hogy nincs jelen a tárgyaláson.” [24] Az Emberi Jogok Európai Bírósága szerint „döntő jelentősége van a büntetőeljárás rendszerének méltányossága szempontjából annak, hogy a vádlott védelmét megfelelően ellássák, mind elsőfokon, mind a fellebbviteli szakaszban.” [25] Ennélfogva, „jóllehet, a jogalkotónak meg kell próbálnia visszaszorítania a terheltek indokolatlan távolmaradását, ugyanakkor azt nem szankcionálhatja azzal, hogy eltekint a védő általi képviselethez való jogtól” [26], és „a bíróságok feladata biztosítani a tárgyalás tisztességes mivoltát, következésképpen ügyelni arra, hogy annak az ügyvédnek, aki nyilvánvalóan azért van jelen, hogy ügyfele távollétében is ellássa annak védelmét, megadják ennek lehetőségét.” [27]

20 — Lásd az Európai Emberi Jogi Bíróság fent hivatkozott Sejdovic kontra Olaszország ügyben hozott ítéletének 84. pontját és Haralampiev kontra Bulgária ügyben hozott ítéletének 31. pontját.

21 — Lásd az Európai Emberi Jogi Bíróság fent hivatkozott Sejdovic kontra Olaszország ügyben hozott ítéletének 86. pontját és Haralampiev kontra Bulgária ügyben hozott ítéletének 32. pontját. Lásd még az Európai Emberi Jogi Bíróság fent hivatkozott Idalov kontra Oroszország ügyben hozott ítéletének 172. pontját.

22 — Lásd többek között az Európai Emberi Jogi Bíróság fent hivatkozott Idalov kontra Oroszország ügyben hozott ítéletének 173. pontját. Lásd még ugyanilyen értelemben az Európai Emberi Jogi Bíróság fent hivatkozott Sejdovic kontra Olaszország ügyben hozott ítéletének 87. pontját és Haralampiev kontra Bulgária ügyben hozott ítéletének 33. pontját.

23 — Lásd többek között az Európai Emberi Jogi Bíróság Medenica kontra Svájc ügyben 2001. június 14-én hozott ítéletének (*Ítéletek és Határozatok Tára* 2001-VI) 56. pontját,, amelyben e bíróság kiemelte, az érintett kapcsán, akit kellő időben tájékoztattak az ellene indult eljárásról és tárgyalásának időpontjáról, hogy „a tárgyaláson a védelmét az általa választott két védő látta el”.

24 — Lásd többek között az Európai Emberi Jogi Bíróság Krombach kontra Franciaország ügyben 2001. február 13-án hozott ítéletének 89. pontját, *Recueil des arrêts et décisions* 2001-II. Lásd még az Európai Emberi Jogi fent hivatkozott Sejdovic kontra Olaszország ügyben hozott ítéletének 91. pontját.

25 — Lásd többek között az Európai Emberi Jogi Bíróság fent hivatkozott Sejdovic kontra Olaszország ügyben hozott ítéletének 91. pontját.

26 — Lásd többek között az Európai Emberi Jogi Bíróság Van Geyseghem kontra Belgium ügyben 1999. január 21-én hozott ítéletének (*Ítéletek és Határozatok Tára* 1999-I) 34. pontját, Krombach kontra Franciaország ügyben 2001. február 13-án hozott ítéletének 89. pontját, és Sejdovic kontra Olaszország ügyben hozott ítéletének 92. pontját.

27 — Lásd többek között az Európai Emberi Jogi Bíróság fent hivatkozott Sejdovic kontra Olaszország ügyben hozott ítéletének 93. pontját.

80. E tényezőkre tekintettel úgy vélem, hogy a kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése nem csupán tiszteletben tartja az Emberi Jogok Európai Bírósága által kidolgozott követelményeket, hanem azok kodifikációjához is hozzájárul, annak érdekében, hogy a terhelt távollétében megtartott tárgyalás eredményeként meghozott határozatok végrehajtása céljából kiadott európai elfogatóparancsok teljesítése biztosított legyen.

81. Így e rendelkezés a) és b) pontja meghatározza azokat a feltételeket, amelyek esetén úgy tekinthető, hogy az érintett önként és minden kétséget kizáróan lemondott a tárgyalásán való részvételről, és így többé nem tarthat igényt az újratárgyaláshoz való jogra. A kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének b) pontja eltérést képez a kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a) pontjától, mivel olyan esetre vonatkozik, amikor az érintett személy, miután tudomást szerzett a kitűzött tárgyalásról, szándékosan dönt úgy, hogy ügyvéddel képviselteti magát, ahelyett hogy személyesen jelenne meg a tárgyaláson,[28] ami azt bizonyítja, hogy e személy úgy mond le a saját tárgyalásán való személyes részvételről, hogy egyidejűleg gondoskodik védelemhez való jogának érvényesítéséről. Végül, a kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontja azokra az esetekre terjed ki, amikor azon érintett személynek, akire sem e rendelkezés a) pontja, sem annak b) pontja nem vonatkozik, joga van az ügy újratárgyalását kérni vagy jogorvoslatot kezdeményezni.

82. A 2009/299 kerethatározat 1. cikke (1) bekezdésében meghatározott célok szerint a kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdése ennélfogva lehetővé teszi a büntetőeljárás alá vont személyek eljárási jogainak erősítését, úgy, hogy eközben elvégzi az uniós jog kiigazítását az Európai Emberi Jogi Bíróság által annak ítélkezési gyakorlatában meghatározott védelem szintjét illetően, elősegítve ezzel az igazságügyi együttműködést a büntetőjog terén, főként a bírósági határozatok tagállamok közötti kölcsönös elismerésének javításával.

83. Úgy vélem, hogy az uniós jogalkotó által elfogadott védelem szintje elegendő és alkalmas a fent említett célok eléréséhez, továbbá a Charta 47. cikke második bekezdésének és 48. cikke (2) bekezdésének tiszteletben tartása nem követelte meg azt, hogy az uniós jogalkotó a tisztességes eljáráshoz való jog és a védelemhez való jog kiterjedtebb védelmét válassza, például azzal, hogy az újratárgyaláshoz való jogot olyan feltétlenül érvényesítendő követelménnyé teszi, amely független az érintett személy viselkedésétől.

84. Azonkívül, hogy nem látom indokát annak, hogy miért kellene messzebbre menni az Emberi Jogok Európai Bírósága által elfogadott kiegyensúlyozott álláspontnál, a Bíróság egyébként sem támaszkodhat a tagállamok közös alkotmányos hagyományaira a kiterjedtebb védelmi szint alkalmazásához. Azon körülmény alapján ugyanis, hogy a 2009/299 kerethatározat hét tagállam kezdeményezésének eredményeként jött létre, és azt valamennyi tagállam elfogadta, kellő bizonyossággal vélelmezhető, hogy a tagállamok többsége nem osztja azt a koncepciót, amelyet a Tribunal Constitucional az ítélkezési gyakorlatával kialakított.[29]

85. Nézetem szerint a kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése nem illethető semmiféle kritikával annak érvényességének értékelését illetően, figyelemmel a Charta 47. cikkének második bekezdésére és 48. cikkének (2) bekezdésére.

86. Ezenfelül kiemelném, hogy mivel a kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése kimerítő jelleggel és az alapvető jogok védelme szempontjából kielégítő módon szabályozza az újratárgyaláshoz való jog kérdését az olyan tárgyaláson hozott határozatok végrehajtása céljából kiadott európai elfogatóparancsok teljesítését illetően, amelyeken az érintett nem volt jelen személyesen, a 2002/584

28 — Lásd a 2009/299 kerethatározat (10) preambulumbekezdését.

29 — Más szóval, a C-550/07. P. sz., Akzo Nobel Chemicals és Akcros Chemicals kontra Bizottság ügyben 2010. szeptember 14-én hozott ítélet (EBHT 2010., I-8301. o.) 74. pontjában a Bíróság által alkalmazott kifejezéssel élve, a jelen ügyben a Bíróság előtt megtartott tárgyalások nem utaltak „semmiféle olyan, túlsúlyban lévő tendenciára” a 27 tagállam jogrendjében, amely a Tribunal Constitucional által elfogadott értelmezés mellett szólna.

kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdése és a 2009/299 kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdése nem teszi lehetővé a végrehajtó igazságügyi hatóságok számára azt, hogy eltekintsenek a kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének alkalmazásától a tisztességes eljáráshoz való jog szigorúbb koncepciójának alkalmazása érdekében, szisztematikus módon megkövetelve az újratárgyalás lehetőségét a kibocsátó tagállamban, ha az európai elfogatóparancs feltünteti, hogy az érintett az említett rendelkezés a)–d) pontjában felsorolt esetek közül valamelyiknek a hatálya alá tartozik.

87. A jelen esetben azt kell eldönteni, hogy a Charta 53. cikke lehetőséget nyújt-e a Tribunal Constitucionalnak arra, hogy a kerethatározat végrehajtása során fenntartsa a spanyol alkotmány 24. cikke (2) bekezdésére vonatkozó azon értelmezését, miszerint a távollétében elítélt személy átadását ahhoz a feltételhez kell kötni, hogy a bűnösséget megállapító ítélet felülvizsgálat tárgyát képezhesse a kibocsátó tagállamban.

D – *A harmadik kérdésről*

88. Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kéri a Bíróságot, hogy állapítsa meg, hogy a Charta 53. cikke megengedi-e a végrehajtó igazságügyi hatóság számára azt, hogy nemzeti alkotmányjoga alkalmazásával az európai elfogatóparancs teljesítését ahhoz a feltételhez kösse, hogy az a személy, aki ellen az elfogatóparancsot kiadták, az ügy újratárgyalását kérhesse a kibocsátó tagállamban, miközben e feltétel alkalmazását a kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése nem teszi lehetővé.

89. E kérdéssel valójában arra kérik a Bíróságot, hogy pontosítsa, milyen jogi tartalmat és terjedelmet kell tulajdonítani a Charta 53. cikkének.

90. Előzetes döntéshozatalra utaló határozatában a Tribunal Constitucional e cikk háromféle értelmezését tartja lehetségesnek.

91. Az első értelmezés szerint a Charta 53. cikke egy olyan klauzulához hasonlatos, amely egy minimális védelmet előíró szabály, ami az olyan nemzetközi emberi jogi egyezmények jellemzője, mint például az EJEE 53. cikkében említett egyezmény is.[30] A Charta tehát szerinte egy minimális szintet követel meg, lehetővé téve a tagállamoknak azt, hogy kiterjedtebb védelmi szintet alkalmazzanak annál, mint ami alkotmányukból következik, elkerülve ezzel az alapvető jogok védelmi szintjének csökkenését.

92. Ilyen esetben szerinte a Charta 53. cikke lehetővé teszi a tagállam számára, hogy a terhelt távollétében meghozott ítélet végrehajtása céljából kiadott európai elfogatóparancs teljesítését olyan feltételektől tegye függővé, amelyek célja az alkotmányában elismert alapvető jogokat korlátozó vagy sértő értelmezés elkerülése, anélkül hogy az e tagállamban érvényes magasabb védelmi szintet feltétlenül ki kellene terjeszteni a többi tagállamra a Bíróság közreműködésével, amennyiben az ezt elfogadná. Ezen álláspont lényegében azt jelenti, mintha úgy tekintenénk, hogy abban az esetben, ha a Bíróság nem tartja szükségesnek, hogy az uniós jog kiterjedtebb védelmet adjon valamely alapvető jognak az EJEE által biztosított szinthez képest, a Charta 53. cikke lehetővé teszi a tagállamnak azt, hogy ilyen szintű védelmet biztosítson ezen alapvető jognak, alkotmányának alkalmazásával.[31]

30 — Az EJEE 53. cikke értelmében „az egyezmény egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, hogy az korlátozza vagy csorbítja azokat az emberi jogokat és alapvető szabadságokat, amelyeket bármely Magas Szerződő Fél joga vagy az olyan egyezmény biztosít, melynek ez a Magas Szerződő Fél részese”.

31 — A Tribunal Constitucional e tekintetben utal a Bíróság C-112/00. sz. Schmidberger-ügyben 2003. június 12-én hozott ítéletének (EBHT 2003., I-5659. o.) 74. pontjára, C-438/05. sz., International Transport Workers' Federation és Finnish Seamen's Union ügyben 2007. december 11-én hozott ítéletének (EBHT 2007., I-10779. o.) 45. pontjára, valamint a C-341/05. sz. Laval un Partneri ügyben 2007. december 18-án hozott ítéletének (EBHT 2007., I-11767. o.) 93. pontjára. Az ezen ítéletekben szereplő pontokból az derül ki, hogy az alapvető jogok védelme olyan jogos érdeket képez, amely főszabály szerint indokolhatja az uniós jog által előírt kötelezettségek korlátozását, még akkor is, ha azokat valamely, a Szerződés által garantált olyan alapvető szabadság értelmében írták elő, mint például az áruk szabad mozgása vagy a szolgáltatásnyújtás szabadsága.

93. A Charta 53. cikkének második lehetséges értelmezése szerint annak célja a Charta, és főként a tagállamok alkotmányainak vonatkozó alkalmazási körének körülhatárolása, annak 51. cikkéhez hasonlóan emlékeztetve arra, hogy az uniós jog alkalmazási körében az alapvető jogok védelmi szintje, amelyet alkalmazni kell, nem más, mint a Chartában meghatározott szint. Ezzel szemben, az uniós jog alkalmazási körén kívül, a Charta nem akadályozza az alapvető jogok tagállami alkotmányokban meghatározott szintjének alkalmazását. A Tribunal Constitucional szerint a Charta 53. cikkének ezen értelmezésének, amely az uniós jog alkalmazásának egységessége iránti igénnyel magyarázható, az lenne a hátránya, hogy egyrészt megfosztaná e cikket annak saját jogi tartalmától, és így redundánssá válna a Charta 51. cikkéhez képest, másrészt pedig annak elismerése lenne, hogy a Charta a tagállamokban az alkotmányos normáikból következő alapvető jogok védelmének szintjét csökkenti.

94. A Charta 53. cikkének ezen értelmezése azt jelentené, hogy a Tribunal Constitucionalnak a spanyol alkotmány 24. cikkének értelmezésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatát a kerethatározat 4a. cikkének alkalmazásánál ki kellene igazítania. Ezzel szemben a kerethatározat alkalmazási körén kívül szabadon alkalmazhatná az alapvető jogok védelmének magasabb szintjét.

95. A Charta 53. cikkének harmadik lehetséges értelmezése, amelyet a Tribunal Constitucional javasol, abban áll, hogy vagy az első, vagy a második értelmezést kellene elfogadni, a szóban forgó alapvető jogok védelmének konkrét problémájának jellemzőitől függően, és azon kontextustól függően, amelyben az érvényesítendő védelem szintjének értékelése felmerül. [32]

96. Véleményem szerint a Tribunal Constitucional által javasolt első értelmezést egyértelműen el kell utasítani.

97. Ezen értelmezés ugyanis sértené az uniós jog elsőbbségének elvét, hiszen arra vezetne, hogy minden egyes esetben a szóban forgó alapvető jog magasabb szintű védelmét biztosító jogi normának kellene elsőbbséget adni. Egyes esetekben így a nemzetközi alkotmányok elsőbbségét ismernék el ezzel az uniós joghoz képest.

98. Márpedig, a megszilárdult ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti rendelkezések – legyenek akár alkotmányos jellegűek is – annak érdekében történő alkalmazása, hogy korlátozzák az uniós jogi rendelkezések terjedelmét, azzal a következménnyel jár, hogy e jog egységessége és hatékonysága sérül, és így az nem engedhető meg. [33]

99. Véleményem szerint a Charta 53. cikkét nem úgy kell értelmezni, mint valamely alapvető jog védelmének adott szintjét megállapító – és a Chartára figyelemmel értelmezett – másodlagos jogi norma és valamely nemzeti alkotmányra alapított, ugyanezen alapvető jog magasabb védelmi szintjéről rendelkező szabály közötti ütközés feloldására szolgáló klauzulát. Ilyen esetben e cikknek sem a célja, sem a hatása nem az, hogy elsőbbséget adjon az erősebb védelmet adó azon normának, amely a nemzeti alkotmányból következik. Ennek fordítottjának elfogadása a Bíróságnak az uniós jog elsőbbségére vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlatának figyelmen kívül hagyásához vezetne.

32 — A Tribunal Constitucional e tekintetben idézi a Bíróság C-36/02. sz. Omega-ügyben 2004. október 14-én hozott ítéletének (EBHT 2004., I-9609. o.) 37. és 38. pontját, valamint a fent hivatkozott Pupino-ügyben hozott ítélet 60. pontját.

33 — Lásd, többek között, a Bíróság 11/70. sz. Internationale Handelsgesellschaft ügyben 1970. december 17-én hozott ítéletének (EBHT 1970., 1125. o.) 3. pontját, C-473/93. sz., Bizottság kontra Luxemburg ügyben 1996. július 2-án hozott ítéletének (EBHT 1996., I-3207. o.) 38. pontját és C-409/06. sz. Winner Wetten ügyben 2010. szeptember 8-án hozott ítéletének (EBHT 2010., I-8015. o.) 61. pontját.

100. E tekintetben kiemelném, hogy a Charta 53. cikkének szövegéből egyáltalán nem következik, hogy azt úgy kellene érteni, mint amely kivételt állapít meg az uniós jog elsőbbségének elve alól. Ellenkezőleg, azt állíthatjuk, hogy a „saját alkalmazási területükön" kifejezést a Charta megszövegezői azért választották, hogy ez az elv ne sérüljön. [34] Egyébként az említett elv, miként az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, megerősítést nyert a 2007. december 13-án aláírt Lisszaboni Szerződést elfogadó kormányközi konferencia záróokmányához csatolt nyilatkozatokban is. [35]

101. A Tribunal Constitucional által kifejtett első értelmezés szintén sértené az uniós jog tagállamokon belüli egységes és hatékony alkalmazását.

102. A jelen ügyet illetően főként azzal a hatással járna, hogy komolyan megkérdőjelezné a kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdésében meghatározott védelem szintjének egységességét, és akadályát képezhetné a terhelt távollétében meghozott ítéletek végrehajtása céljából kiadott európai elfogatóparancsok teljesítésének.

103. Ezen értelmezésnek ugyanis az lenne a következménye, hogy a tagállamoknak jelentős mérlegelési mozgásteret engedne a terhelt távollétében meghozott ítéletek esetében az átadás megtagadására. Figyelemmel a terhelt távollétében meghozott ítéletek esetén a tisztességes eljáráshoz való jog védelmének szintjére, ami az Emberi Jogok Európai Bírósága ítélkezési gyakorlatából és magának a 2009/299 kerethatározatnak az elfogadásából következik, a tagállamok többsége valószínűleg nem adná meg a távollétében elítélt személynek az újratárgyaláshoz való jogot, ha e személy minden kétséget kizáróan lemondott a tárgyalásán való megjelenésről. A javasolt értelmezés tehát arra vezetne, hogy megbénítaná a terhelt távollétében meghozott ítéletek végrehajtása céljából kiadott európai elfogatóparancsok spanyol igazságügyi hatóságok általi végrehajtását, amennyiben a kibocsátó tagállamok nem biztosítanák az érintett személyeknek az ügyük újratárgyalását. Egyébként, az ilyen jellegű, változó geometriájú rendszer kialakítása arra ösztönözné a terhelteket, hogy azokba a tagállamokba meneküljenek, ahol az alkotmányos normák erősebb szintű védelmet biztosítanak, mint a többi tagállamban, veszélyeztetve ezzel a kerethatározat hatékony érvényesülését. [36]

104. A Charta 53. cikkének ezen első értelmezése a jogbiztonság elvét is megingatná, hiszen egyes tagállamok eltérhetnének valamely másodlagos jogi rendelkezéstől azzal az indokkal, hogy az sérti valamely alkotmányos rendelkezését, miközben az összhangban van a Charta által biztosított alapvető jogokkal.

105. Általánosabban fogalmazva, a Tribunal Constitucional által javasolt első értelmezés szembemegy az azon védelem fokának értékelése hagyományos módszereivel, amelyet az Unión belül az alapvető jogok tekintetében biztosítani kell.

106. Ugyanis, bár igaz, hogy a Charta által védett jogok értelmezésének a védelem magas szintje felé kellene tendálnia, miként erre a Charta 52. cikkének (3) bekezdése, valamint az annak 52. cikke (4) bekezdésére vonatkozó magyarázatok is következtetni engednek, ugyanakkor pontosítani kell, hogy e védelmi szintnek az uniós joghoz kell igazodnia, miként azt ugyanezen magyarázatok is pontosítják.

34 — Lásd ebben az értelemben Ladenburger, C., «European Union Institutional Report», *The Protection of Fundamental Rights Post-Lisbon: The Interaction between the Charter of Fundamental Rights of the European Union, the European Convention on Human Rights and National Constitutions,* Tartu University Press, a XXV. FIDE-kongresszus, Tallinn 2012, 1. kötet, 141. o., és különösen 175. o. és a 124. lábjegyzet.

35 — Lásd az uniós jog elsőbbségére vonatkozó 17. sz. nyilatkozatot.

36 — Lásd Tinsley, A., «Note on the reference in case C 399/11 Melloni», *New Journal of European Criminal Law,* 3. kötet, 1. kiadás, 2012, 19. o., és különösen 28. o. a szerző hivatkozik M. Arroyo Jiménez «Sobre la primera cuestión prejudicial planteada por el Tribunal Constitucional – Bases, contenido y consecuencias» című cikkére, *Revista Para el Análisis del Derecho*, Barcelona, 2011. október

107. Itt egy olyan elvre kell felhívni a figyelmet, amely régóta vezérfonalként szolgál az alapvető jogok Unión belüli értelmezéséhez, nevezetesen arra, hogy az alapvető jogok védelmét az Unión belül annak struktúrája és céljai keretén belül kell biztosítani.[37] E tekintetben nem közömbös az sem, hogy a Charta preambuluma megemlíti az Unió fő célkitűzéseit, és ezek között szerepel a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megteremtése is.

108. Így tehát nem lehet kizárólag az alapvető jogok védelmének magasabb vagy alacsonyabb szintje alapján érvelni, anélkül hogy figyelembe vennénk az Unió fellépéséhez és az uniós jog speciális jellegéhez fűződő követelményeket.

109. A védeni kívánt alapvető jogok és az azoknak nyújtandó védelem szintje tükrözi egy adott társadalom választását is az egyéni érdekek és az ezen egyének által alkotott közösség érdekei közötti megfelelő egyensúly kialakítását illetően. E meghatározás szorosan kötődik azon értékekhez, amelyek az adott jogrend sajátjai, különösen annak szociális, kulturális és történelmi kontextusától függően, és így az nem ültethető át automatikusan más kontextusokra.[38]

110. Ennélfogva a Charta 53. cikkének azon értelmezése, amely lehetővé tenné a tagállamoknak, hogy az uniós jog alkalmazási körén belül a szóban forgó alapvető jog tekintetében magasabb szintű védelmet biztosító, saját alkotmányos normáikat alkalmazzák, annak figyelmen kívül hagyásával lenne egyenértékű, hogy az alapvető jogok védelmének elérni kívánt szintjének meghatározásából álló gyakorlat szoros összefüggésben van azzal a kontextussal, amelyben arra sor kerül.

111. Így, még ha a cél az is, hogy az alapvető jogok védelmének magasabb szintje felé tendáljunk, az uniós jog speciális jellege azt jelenti, hogy a valamely nemzeti alkotmány értelmezéséből eredő védelmi szint nem ültethető át automatikusan az Unió szintjére, és nem is állítható szembe azzal az uniós jog alkalmazása során.

112. Az alapvető jogok azon védelmi szintjének értékelését illetően, amelyet az Unió jogrendjén belül biztosítani kell, figyelembe kell venni azokat a sajátos érdekeket, amelyek az Unió fellépését sürgetik. Ugyanez igaz többek között az uniós jog alkalmazásának szükséges egységességére, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megteremtéséhez kötődő követelményekre is. E sajátos érdekek az alapvető jogok védelmi szintjének modulálásához vezetnek, a kockán forgó különféle érdekektől függően.

113. A 2009/299 kerethatározat épp azt bizonyítja, hogy az alapvető jogok védelmi szintjét nem *in abstracto,* hanem a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megteremtéséhez fűződő követelményekhez igazított módon kell meghatározni.

114. E tekintetben magától értetődő kapcsolat van a tagállamok büntetőeljárás alá vont személyek joga terén fennálló jogszabályainak közelítése és az e tagállamok közötti kölcsönös bizalom megerősítése között.

37 — A fent hivatkozott Internationale Handelsgesellschaft ügyben hozott ítélet 4. pontja.

38 — Lásd: Widmann, A.-M., «Article 53: undermining the impact of the Charter of Fundamental Rights», *Columbia journal of European law,* vol. 8, 2002, nº 2, 342. o., és különösen 353. o., valamint Van De Heyning, C., «No place like home – Discretionary space for the domestic védelem of fundamental rights», *Human rights protection in the European legal order: the interaction between the European and the national courts*, i. m., 65. o., és különösen 81. o.

115. Miként azt a kerethatározat (10) preambulumbekezdése is mutatja, „az európai elfogatóparancs szabályozása a tagállamok közötti nagyfokú bizalomra épül”. Ezenkívül a Bíróságnak korábban már alkalma nyílt pontosítani azt, hogy a kerethatározat az igazságügyi együttműködést kívánja megkönnyíteni és meggyorsítani, ezáltal az Unióra bízott azon cél megvalósításához kíván hozzájárulni, hogy az a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséggé váljon, arra a nagyfokú bizalomra támaszkodva, amelynek a tagállamok között fenn kell állnia. [39]

116. E szemszögből nézve a védelemhez való jog Unión belüli egységes és magas védelmi szintjének meghatározása erősítheti a végrehajtó igazságügyi hatóság által a kibocsátó tagállamban érvényben lévő eljárások minőségébe vetett bizalmat.

117. Miként azt a spanyol kormány helyesen megjegyzi, a 2009/299 kerethatározat célja a terhelt távollétében meghozott bűnösséget megállapító ítéletek esetén kiadott európai elfogatóparancs teljesítése keretén belül a különböző védelmi szintek meglétéből eredő probléma megoldása. E kerethatározat azon intézkedések részét képezi, amelyek célja egy európai eljárásjogi rend kialakítása, amely nélkülözhetetlen ahhoz, hogy hatékonyabbá tegyük az Unión belüli igazságügyi együttműködés mechanizmusait. Az eljárási garanciák harmonizációja hiányában ugyanis az Unió nehezen tud előrelépést elérni a kölcsönös elismerés elvének alkalmazása, valamint a valódi szabadságon, biztonságon és jog érvényesülésén alapuló térség megteremtése terén. Egyébként ez az oka annak, hogy az EUMSZ 82. cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a]milyen mértékben az a több államra kiterjedő vonatkozású büntetőügyekben a bírósági ítéletek és határozatok kölcsönös elismerésének, valamint a rendőrségi és igazságügyi együttműködésnek a megkönnyítése érdekében szükséges, az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott irányelvekben szabályozási minimumokat állapíthat meg”, amelyek többek között a büntetőeljárás alá vont személyek jogaira vonatkozhatnak.

118. A 2009/299 kerethatározat ebbe a logikai rendszerbe illeszkedik azáltal, hogy nem csupán a terhelt távollétében meghozott bűnösséget megállapító ítéletek esetén kiadott európai elfogatóparancsok teljesítésének biztosítását szolgálja, hanem azt is, hogy az érintett személyek olyan alapvető jogai, mint például a tisztességes eljáráshoz való jog és a védelemhez való jog, kellő védelemben részesüljenek.

119. E célkitűzések összebékítése érdekében az uniós jogalkotó oly módon határozta meg a szóban forgó alapvető jogok védelmi szintjét, hogy azzal nem sodorta veszélybe az európai elfogatóparancs mechanizmusának hatékonyságát.

120. E tekintetben osztom a spanyol kormány azon véleményét, amely szerint ugyan biztosítani kell a tagállamok által hozott bírósági határozatok végrehajtását, mégpedig a terhelteket a büntetőeljárás során megillető alapvető jogok teljes körű és teljes mértékű tiszteletben tartásával, ugyanakkor nem szabad, hogy a terheltek azokat az eljárási garanciákat, amelyek őket megilletik, egyedül arra használják, hogy kivonják magukat az igazságszolgáltatás alól. Bár természetesen az alapvető jogok tiszteletben tartásáról van szó, de ezzel egyidejűleg ezt úgy kell tenni, hogy abban a határokon átnyúló dimenzióban, amely a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre jellemző, az eljárási garanciákat ne a bírósági határozatok végrehajtásának akadályozására használják.

121. A kerethatározat 4a. cikke éppen ennek a megfontolásnak felel meg azzal, hogy a terhelt távollétében meghozott ítéletek végrehajtása céljából kiadott európai elfogatóparancsok jobb végrehajtását szolgálja, egyidejűleg megerősítve – a célhoz igazodó módon – az érintett személyek eljárási jogait.

39 — Lásd többek között a C-192/12. PPU. sz. West-ügyben 2012. június 28-án hozott ítélet 53. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

122. A Charta 53. cikkének olyan értelmezése, amely lehetővé tenné a végrehajtó igazságügyi hatóságoknak, hogy valamely nemzeti alkotmányos norma alkalmazásával általános jelleggel ahhoz a feltételhez kössék a terhelt távollétében meghozott ítéletek végrehajtása céljából kiadott európai elfogatóparancsok teljesítését, hogy az a személy, aki ellen az elfogatóparancsot kiadták, a kibocsátó tagállamban az ügy újratárgyalását kérhesse, arra vezetne, hogy megbontaná a kerethatározat 4a. cikke által elért egyensúlyt, és ennélfogva nem fogadható el.

123. Azt is pontosítani kell, hogy a kerethatározat (12) preambulumbekezdése nem értelmezhető úgy, mint a Tribunal Constitucional által javasolt első értelmezés megerősítése. E preambulumbekezdés szerint a kerethatározat „nem akadályozza azt, hogy valamely tagállam a tisztességes eljáráshoz való jog tiszteletben tartására vonatkozóan a saját alkotmányos szabályait alkalmazza”. Az említett preambulumbekezdést véleményem szerint az említett kerethatározat 1. cikke (3) bekezdésével összefüggésben kell értelmezni. Márpedig előzőleg láthattuk, hogy e rendelkezés a hatékony érvényesülésének nagy részét elveszti, hiszen a terhelt távollétében meghozott ítéletek végrehajtása céljából kiadott európai elfogatóparancsok teljesítése céljából a tisztességes eljáráshoz való jog védelmi szintje a kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének elfogadásával az Unión belül közösen került meghatározásra.

124. A Charta 53. cikkének értelmezésén túl, a Tribunal Constitucional által feltett harmadik kérdés valójában arra a kérdésre vezet, hogy milyen mozgástérrel rendelkeznek a tagállamok az alapvető jogok azon védelmi szintjének meghatározásánál, amelyet biztosítani szeretnének az uniós jog végrehajtása keretén belül. E tekintetben meg kell különböztetni azokat a helyzeteket, amikor annak a védelemnek a szintje, amelyet az alapvető jognak valamely uniós fellépés végrehajtása keretén belül kell biztosítani, uniós szinten van meghatározva, azoktól a helyzetektől, amikor mindez nincs egységesen meghatározva.

125. Az első esetben a védelem szintjének meghatározása, miként azt láttuk, szorosan kötődik a szóban forgó uniós fellépés céljaihoz. A védelem szintjének meghatározása az uniós fellépés hatékonyságának és az alapvető jogok megfelelő védelmének biztosítása közötti egyensúly tükröződése. Ebben a helyzetben világos, hogy ha valamely tagállam utólagosan hivatkozik arra, hogy szeretné a saját magasabb védelmi szintjét fenntartani, akkor annak az a következménye, hogy megbontja az uniós jogalkotó által elért egyensúlyt, és ez rosszat tesz az uniós jog alkalmazásának.

126. A kerethatározat kontextusában a 4a. cikk (1) bekezdése a valamennyi tagállam közötti arra vonatkozó megállapodás kifejezése, hogy meghatározzák azt, hogy a távollétében elítélt személyt mikor kell átadni, anélkül hogy az sértené a tisztességes eljáráshoz való jogát és a védelemhez való jogait. A tagállamok közötti ezen konszenzus nem hagy helyet az eltérő nemzeti védelmi szintek alkalmazásának.

127. Ezzel szemben, a második esetben a tagállamok jelentősebb mozgástérrel rendelkeznek azon alapvető jogok védelmi szintjének alkalmazásánál, amelyet az uniós jog alkalmazása terén a nemzeti jogrendjükön belül szeretnének biztosítani, mindaddig, amíg e védelmi szint összhangban van az uniós jog megfelelő végrehajtásával, és nem sérti az uniós jog alapján védett más alapvető jogokat. [40]

128. E pontosításokat követően most azt kell meghatároznunk, hogy a Charta 53. cikke ennek keretén belül milyen szerepet tölt be.

40 — Az egyes tagállamokban az EJEE-ből és az uniós jogból eredőnél magasabb szintű védelmet élvező alapvető jogokra példakánt lásd Besselink, L. F. M., «General Report», *The Protection of Fundamental Rights Post-Lisbon: The Interaction between the Charter of Fundamental Rights of the European Union, the European Convention on Human Rights and National Constitutions,* i. m., 63. o., és különösen 70. o. Lásd még: Ladenburger, C., i. m., amely szerint „where Union law leaves several ways of implementation without its effectiveness being undermined, then it is hard to see why the national authority should not be authorised to select only such modes of implementation that respect its own constitution” (173. o.).

129. Ennek során véleményem szerint nem becsülhető alá e cikk politikai és szimbolikus jelentősége. [41] Ezenfelül e cikket, véleményem szerint szoros összefüggésben kell értelmezni a Charta 51. és 52. cikkével, amelyek annak folyományát képezik.

130. A Charta 53. cikkéhez fűzött magyarázatok értelmében „[e] rendelkezés célja – saját alkalmazási területükön – a tagállami nemzeti jogok és a nemzetközi jog uniós jog által jelenleg biztosított védelmi szintjének fenntartása. Jelentősége miatt itt említendő az EJEE”.

131. A Charta megszövegezői nem vonatkoztathattak el a tagállamokat kötő alapvető jogok védelmére vonatkozó sokféle jogforrás meglététől, és így rendelkezniük kellett arról, hogy a Charta miként tud együtt élni majd ez utóbbiakkal. Ez a fő célja a Charta VII. címének, amely az annak értelmezésére és alkalmazására vonatkozó általános rendelkezéseket tartalmazza. Ebből a szemszögből nézve a Charta 53. cikke kiegészíti az annak 51. és 52. cikkében említett elveket, emlékeztetve arra egyrészről, hogy egy olyan rendszerben, amelyben az alapvető jogok védelmére vonatkozó jogforrások sokfélesége dominál, a Chartának nem az a célja, hogy e jogok védelmének kizárólagos eszköze legyen, másrészről pedig arra, hogy az nem járhat azzal a hatással, hogy a saját alkalmazási területükön veszélyeztesse vagy csökkentse az e különféle jogforrásokból eredő védelem szintjét.

132. A Charta nem elszigetelt eszköz, és nem választható el az alapvető jogok védelmének többi eszközétől. Maga is azt írja elő, hogy rendelkezéseit az egyéb – akár nemzeti, akár nemzetközi – jogforrások megfelelő figyelembevételével kell értelmezni. Így a Charta 52. cikkének (3) bekezdése az EJEE-t olyan minimális szintet meghatározó eszköznek tekinti, amelynek a szintjénél az uniós jog védelmi szintje sem lehet alacsonyabb, a Charta 52. cikkének (4) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy amennyiben az a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból eredő alapvető jogokat ismer el, akkor ezeket a jogokat e hagyományokkal összhangban kell értelmezni. [42]

133. E rendelkezések kiegészítéseként a Charta 53. cikke pontosítja, hogy az alapvető jogok védelmére vonatkozó különféle jogforrások együttélése során a Charta nem vezethet a különféle jogrendeken belül e jogok védelmi szintjének csökkenéséhez. E cikk célja tehát annak megerősítése, hogy a Charta csupán az uniós jog alkalmazási körén belül szabályozza az alapvető jogok védelmének szintjét.

134. A Chartának így nem lehet az a joghatása, hogy a tagállamokat arra kötelezi, hogy az uniós jog alkalmazási körén kívül eső esetekben szállítsák le az alapvető jogoknak a nemzeti alkotmányaik által biztosított szintjét. A Charta 53. cikke azt is kifejezésre juttatja, hogy annak elfogadása nem szolgálhat ürügyként arra valamely tagállam számára, hogy csökkentse a nemzeti jog alkalmazási körén belül az alapvető jogok védelmét.

135. E tekintetben a „saját alkalmazási területükön” kifejezés főként arra vonatkozik, hogy biztosítja a tagállamokat arról, hogy a Chartának nem az a célja, hogy nemzeti alkotmányuk helyébe lépjen azon védelem szintjét illetően, amelyet az alkotmány a nemzeti jog alkalmazási körén belül biztosít. [43] Ugyanakkor e kifejezés alkalmazása azt jelenti, hogy a Charta 53. cikke nem is sértheti az uniós elsőbbség elvét, hiszen az alapvető jogok védelmének elérni kívánt szintjének értékelése az uniós jog végrehajtásának keretén belül történik.

41 — Lásd Bering Liisberg, J., «Does the EU Charter of Fundamental Rights Threaten the Supremacy of Community Law? – Article 53 of the Charter: a fountain of law or just an inkblot?», *Jean Monnet Working Paper* nº 4/01, 18. és 50. o.

42 — A Charta 52. cikkének (4) bekezdése által közvetíteni kívánt üzenetet foglalja össze Ladenburger, C., i. m., 179. o. is.

„[T]he step of incorporating a written catalogue into primary law should not lead to construing Union fundamental rights in complete abstraction from the Member States' constitutional traditions and laws.”
– A Charta 52. cikkének (6) bekezdése, amely úgy rendelkezik, hogy „[a] nemzeti jogszabályokat és gyakorlatot az ebben a Chartában meghatározottak szerint teljes mértékben figyelembe kell venni”, ugyanezen logikát támasztja alá.

43 — Lásd Bering Liisberg, J., i. m., 16. és 35. o. A tagállamokon belül a nemzeti bíróságok el tudják dönteni, hogy melyik védelmi szintet kell alkalmazni, attól függően, hogy milyen ügyben fordulnak hozzájuk, és melyik az alkalmazandó jog. Lásd még ennek kapcsán Besselink, L. F. M., i. m., amely megjegyzi, hogy „in federal states courts are acquainted with the distinction between areas of competence and the differentiated standards which accompany each. At the same time there is little doubt that the various 'layers' overlap” (77. o.).

136. Figyelemmel a Charta 53. cikkének általam kifejtett értelmezésére, azt javaslom a Bíróságnak, hogy állapítsa meg, hogy e cikket úgy kell értelmezni, hogy az nem teszi lehetővé a végrehajtó igazságügyi hatóság számára azt, hogy az európai elfogatóparancs teljesítését, saját nemzeti alkotmányjogának alkalmazásával, ahhoz a feltételhez kösse, hogy az a személy, aki ellen az elfogatóparancsot kiadták, a kibocsátó tagállamban az ügy újratárgyalását kérhesse, amennyiben e feltétel alkalmazását a kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése nem engedi meg.

137. Pontosítani szeretném, hogy az általam elfogadott álláspont, amelyet a Bíróságnak a jelen ügyben elfogadásra javasolok, nem vezet a tagállamok azon nemzeti identitása figyelembevételének megtagadásához, amelynek az alkotmányos berendezkedés kétségtelenül részét képezi. [44]

138. Nem hagyom figyelmen kívül azt, hogy az Unió, miként azt az EUSZ 4. cikk (2) bekezdése is előírja, köteles tiszteletben tartani a tagállamok nemzeti identitását, amely „elválaszthatatlan része azok alapvető politikai és alkotmányos berendezkedésének”. [45] Ezenfelül szeretném megjegyezni, hogy a Charta preambuluma emlékeztet arra, hogy az Unió fellépésének tiszteletben kell tartania a tagállamok nemzeti identitását.

139. Az a tagállam tehát, amelyik úgy véli, hogy valamely másodlagos jogi rendelkezés sérti az ő nemzeti identitását, azt az EUSZ 4. cikk (2) bekezdése alapján megtámadhatja. [46]

140. Ugyanakkor a jelen ügyben nem ezzel az esettel állunk szemben. E tekintetben a tárgyalások, amelyekre a Tribunal Constitucional, illetve a Bíróság előtt sor került, arról győztek meg, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog és a védelemhez való jog terjedelmének meghatározása a terheltek távollétében meghozott ítéletek terén nem olyan jellegű, ami sérthetné a Spanyol Királyság nemzeti identitását.

141. Ugyanis azonkívül, hogy annak meghatározása, hogy mi jelenti a védekezéshez való jog „feltétlen tartalmát”, a Tribunal Constitucional berkein belül kerül megvitatásra, a Spanyol Királyság maga is kifejtette a tárgyaláson, többek között a spanyol jogban a terhelt távollétében meghozott ítéleteket követő új tárgyalás megtartására vonatkozó kivételekre támaszkodva, hogy a vádlott részvétele a saját tárgyalásán nem tartozik a Spanyol Királyság alkotmányos berendezkedésének körébe.

142. Egyébiránt véleményem szerint nem szabad összekeverni azt, hogy mi tartozik valamely alapvető jog védelmét megkövetelő koncepció körébe, azzal, hogy mi jelenti a nemzeti identitás, illetve pontosabban valamely tagállam alkotmányos berendezkedésének veszélyeztetését. Természetesen a jelen esetben a spanyol alkotmány által védett alapvető jogról van szó, amelynek jelentőségét nem lehet alábecsülni, ez azonban nem jelenti azt, hogy az EUSZ 4. cikk (2) bekezdésének alkalmazása szóba jöhetne.

44 — E témakört illetően lásd többek között Simon, D., «L'identité constitutionnelle dans la jurisprudence de l'Union européenne», *L'identité constitutionnelle saisie par les juges en Europe*, Éditions A. Pedone, Párizs, 2011, 27. o.; Constantinesco, V., «La confrontation entre identité constitutionnelle européenne et identités constitutionnelles nationales, convergence ou contradiction? Contrepoint ou hiérarchie?», *L'Union européenne: Union de droit, Union des droits – Mélanges en l'honneur de Philippe Manin,* Éditions A. Pedone, Párizs, 2010, 79. o., és ugyanebben a műben Mouton, J.-D., «Réflexions sur la prise en considération de l'identité constitutionnelle des États membres de l'Union européenne», 145. o.

45 — A Bíróság e rendelkezésre hivatkozott a C-208/09. sz. Sayn-Wittgenstein ügyben 2010. december 22-én hozott ítéletének (EBHT 2010., I-13693. o.) 92. pontjában, a C-391/09. sz., Runevič-Vardyn és Wardyn ügyben 2011. május 12-én hozott ítéletének (EBHT 2011., I-3787. o.) 86. pontjában; valamint a C-51/08. sz. Bizottság kontra Luxemburg ügyben 2011. május 24-én hozott ítéletének (EBHT 2011., I-4231. o.) 124. pontjában. Lásd még Jääskinen főtanácsnoknak a C-202/11. sz. Las-ügyre (jelenleg folyamatban van a Bíróság előtt) vonatkozó, 2012. július 12-i indítványának 59. pontját, valamint a C-253/12. sz. JS-ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem 60. pontját (jelenleg folyamatban van a Bíróság előtt).

46 — Lásd Besselink, L. F. M., i. m., amely kifejti, hogy „divergent fundamental rights standards may not be resolved explicitly via provisions like Article 53 of the Charter and of the ECHR, but by reference to Article 4(2) EU. Reliance on divergent fundamental rights standards is then made dependent on whether it forms part of the constitutional identity of a Member State”. (136. o.).

143. Másfelől pontosítani kell, hogy a nemzeti jogrendekre jellemző különféle elemek figyelembevétele részét képezi a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megteremtését elősegítő elveknek.

144. Az EUMSZ 67. cikk (1) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy „[a]z Unió egy, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget alkot, amelyben tiszteletben tartják az alapvető jogokat és a tagállamok eltérő jogrendszereit és jogi hagyományait". Egyébként, az EUMSZ 82. cikk (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy azoknak a minimumszabályoknak, amelyeket a Parlament és a Tanács elfogadhat, többek között a büntetőeljárás alá vont személyek jogait illetően, figyelembe kell venniük „a tagállamok jogi hagyományai és jogrendszerei közötti különbségeket". Szeretném kiemelni azt is, hogy az EUMSZ 82. cikk (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a]mennyiben a Tanács egy tagjának megítélése szerint valamely (2) bekezdés szerinti irányelvtervezet büntető igazságügyi rendszerének alapvető vonatkozásait érintené, kérheti, hogy az irányelvtervezetet terjesszék az Európai Tanács elé", amivel a jogalkotási eljárás felfüggesztésre kerül, és egyet nem értés esetén a megerősített együttműködés alkalmazásához vezethet.

145. A kerethatározat 4a. cikkének uniós jogalkotó által történt elfogadása azt mutatja, hogy a tagállamok közös megközelítést kívántak elfogadni a terheltek távollétében meghozott ítéletek végrehajtása céljából kiadott európai elfogatóparancsok teljesítésére vonatkozóan, és e közös megközelítés összeegyeztethető volt a tagállamok eltérő jogi hagyományaival és jogrendszereivel.

IV – Végkövetkeztetések

146. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javaslom a Bíróságnak, hogy a következőképpen válaszolja meg a Tribunal Constitucional által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket:

1) A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 4a. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az nem teszi lehetővé azt, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság az e rendelkezésben szereplő esetekben az európai elfogatóparancs teljesítését ahhoz a feltételhez kösse, hogy az a személy, aki ellen az elfogatóparancsot kiadták, a kibocsátó tagállamban az ügy újratárgyalását kérhesse.

2) A 2009/299 kerethatározattal módosított 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése összeegyeztethető az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének második bekezdésével és 48. cikkének (2) bekezdésével.

3) Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 53. cikke nem teszi lehetővé a végrehajtó igazságügyi hatóság számára azt, hogy az európai elfogatóparancs teljesítését, saját nemzeti alkotmányjogának alkalmazásával, ahhoz a feltételhez kösse, hogy az a személy, aki ellen az elfogatóparancsot kiadták, a kibocsátó tagállamban az ügy újratárgyalását kérhesse, amennyiben e feltétel alkalmazását a 2009/299 kerethatározattal módosított 2002/584 kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdése nem engedi meg.